

Beer in de kijker

Fidelio bevestigt succesvol fokwaardepatroon

In seizoen 2024.4 gaat opnieuw KI Vansteenlandt uit Krombeke aan de haal met met de prestigieuze 'Beer in de Kijker'-trofee. Dit keer is het met Fidelio van het Loonderhof, gefokt door Stijn Coenen uit Grootloon.

Opmerkelijk is dat KI Vansteenlandt hiermee voor het zesde opeenvolgende seizoen een winnende beer levert, telkens met een kenmerkend fokwaardepatroon.

Een keerpunt in de fokkerij

Drie jaar geleden won Stijn Coenen voor het laatst met Benny van het Loonderhof, een zoon van de legendarische Vladimir (Gouden Piétrain 2018, zie Landbouwleven van 17 februari 2022). Destijds lag de nadruk op slachtkwaliteit, met een stijgende trend in fokwaarden van groei naar voederconversie en een piek bij slachtkwaliteit. Dit patroon leverde destijds vaak de hoogste totaalindex op. De varkensfokkerij maakte in die periode echter een omslag naar een focus op groei en kraamstalkenmerken, waardoor de Vladimir-generatie een keerpunt betekende.

De nieuwe succesformule

Vandaag de dag zien we een omgekeerd patroon in de winnende fokwaarden. Ook Fidelio van het Loonderhof past in deze trend: een uitzonderlijk hoge groeifokwaarde van 166 punten, gevolgd door een

KI Vansteenlandt levert met Fidelio, gefokt door Stijn Coenen, voor het zesde opeenvolgende seizoen een winnende beer. Foto: KI Vansteenlandt

uitstekende voederconversiewaarde van 140 punten en een solide slachtkwaliteitswaarde van 112 punten (zie tabel 1). Cruciaal hierbij is de voederconversie, die in het moderne fokwaardepatroon beter tot zijn recht komt door te focussen op groei in plaats van slachtkwaliteit.

Voor Coenen betekende dit een strategische omslag, die 3 jaar in beslag nam. Na enkele ereplaatsen in re-

cente edities van 'Beer in de Kijker', bevestigt hij nu zijn terugkeer aan de top. Dit seizoen heeft hij maar liefst 3 beren in de top 5 van de Optimal Prime-beren en 2 in de Optimals (zie tabel 2). Met Fidelio behaalt hij bovendien de eerste plaats in het Optimal-segment, waarmee hij officieel 'Beer in de Kijker' wordt. Opmerkelijk is dat KI Vansteenlandt hem op jonge leeftijd wist te strikken, waarmee ze voor de zesde

TABEL 1

Top van de actieve beren afgetest in 2024.4 (volledige lijst raadpleegbaar op www.vpfo.be)

Beer	Stambknr.	Vader	Type	N	DG	VC	SLKW	BETR.	JG	DVO	КСI	BETR.	Eigenaar
Piétrain OPTIMAL PRIME													
Erno V't Vogeltje	223E100	Berlingo Van 'T Lindenerf	KI	26	151	147	121	0.863	125	111	135,4	0,598	Comm. V. Ki Centrum Cornette Domien
Ezrah Van Het Loonderhof	227A630	Arco	KIG	26	132	128	123	0.889	103	119	125,9	0,679	K.I. Clincke Bart & Paul
Freek Van Het Loonderhof	237A106	Bikky	KIG	26	135	124	122	0.906	118	113	140,5	0,703	Ki Centrum Vansteenlandt Bvba
Emiran Van Het Loonderhof	227A704	Abraham	KIG	26	125	117	130	0.908	118	105	126,4	0,681	K.I. Clincke Bart & Paul
Felix Ter Ganzendries	232C860	Berlingo Van 'T Lindenerf	KIG	26	111	118	128	0.911	113	115	137,2	0,725	K.I. Clincke Bart & Paul
Piétrain OPTIMAL													
Fidelio Van Het Loonderhof	237A046	Bikky	KIG	26	166	140	112	0.898	123	123	125,4	0,686	Ki Centrum Vansteenlandt Bvba
Edmund V't Vogeltje	223E141	Berlingo Van 'T Lindenerf	KIG	20	145	133	105	0.896	115	123	122,3	0,704	Comm. V. Ki Centrum Cornette Domien
Ferdi Van Het Loonderhof	237A061	Bikky	KIG	26	139	135	93	0.898	120	111	122,6	0,726	Comav Cv-Ki Bevel
Ferre Ter Ganzendries	232C879	Berlingo Van 'T Lindenerf	KIG	18	126	116	95	0.893	111	129	140,1	0,727	Ki Cobbaert- Delanghe
Forza Van De Blomberg	233P074	Amore Van De Blomberg	KIG	26	138	111	96	0.897	120	129	132,9	0,71	Ki Centrum Blomme Bvba

Bron: www.vpfo.be

Berekeningen: Onderzoeksgroep Huisdierengenetica, Departement Biosystemen, KULeuven in opdracht van VPF

VPF en de onderzoeksgroep Huisdierengenetica kunnen niet aansprakelijk gesteld worden voor rechtstreekse of onrechtstreekse schade als gevolg van het gebruik van bovenstaande gepubliceerde cijfers. In bijgevoegde tabel vind je de berekening van de fokwaardeschatting van de Vlaamse Piétrain Fokkerij (VPF). Het gaat om beren die in januari en februari 2024 (seizoen 2024.1) zijn afgetest in Rumbek. Onder 'TI' bevinden zich 3 predikaten/labels. Optimal Prime (OPS) is het predikaat dat toegekend wordt aan het topsegment onder de VPF-beren. Deze beren hebben hoge fokwaarden voor zowel levensgroei, voederconversie als slachtkwaliteit. Optimal (OS) is het predikaat dat toegekend wordt aan de beren voor optimale en efficiënte productie van Belgische vleesvarkens. Deze beren hebben hoge fokwaarden voor groei en voederconversie, met een standaardfokwaarde voor slachtkwaliteit. Premium (PS) is het predikaat dat toegekend wordt aan beren die garant staan voor een hoog vleespercentage en een uitstekende conformiteit bij de nakomelingen. Deze beren hebben hoge fokwaarden voor slachtkwaliteit en voederconversie, met een standaardfokwaarde voor groei. Type: type onderzoek: KI: Nakomelingenonderzoek voor beren op basis van gekruiste nakomelingen; KIG: nakomelingenonderzoek voor beren op basis van gekruiste nakomelingen en het eigen genotype op SNIP chip; N: aantal onderzochte nakomelingen; JG: fokwaarde voor jeugdgroei aan de hand van het gewicht bij opzet in de vleesvarkensstal; DVO: fokwaarde voor dagelijkse voederopname (cijfer boven 100 is gunstig) DG: fokwaarde voor levensgroei; VC: fokwaarde voor voederconversie; SLKW: fokwaarde voor karkaskwaliteit gemeten met Autofom (cijfer boven 100 is gunstig); BETR: betrouwbaarheid van de gegevens: onbetrouwbaar=0, zekerheid=1; KSI: is de totaalindex (KSI) waar de kraamstalkenmerken vitaliteit, % balbreuken, % zwemmers en kraamstaltuitval, bij de nakomelingen, ingewogen worden. 120 punten is het populatiegemiddelde, bij een cijfer boven 120 kan men beter dan gemiddelde kraamstalprestaties verwachten; STATUS: (A): aanwezig op KI-centrum, (*): beer was reeds verwijderd van KI-centrum op moment van de berekening van de fokwaarde. Berekeningen met behulp van het Single-Step-Genomisch-BLUP-systeem. Berekeningen door Onderzoeksgroep Huisdierengenetica, Departement Biosystemen, KULeuven in opdracht van VPF.

TABEL 2

Gemiddelde fokwaarden van de laatste 6 beer-in-de-kijker winnaars van KI Vansteenlandt

N	JG	DG	VC	SLKW	FWS	BETR.
6	116,0	170,3	141,2	122,2	160,7	0,854

Afkortingen zie legende tabel 1

keer op rij deze trofee winnen – een absoluut record!

De invloed van fokkerij-expertise

De basis van dit succesvolle fokpatroon werd gelegd door fokker Luk Vermeiren uit Rijkevorsel. Fidelio's vader Bikky (winnaar Beer in de Kijker 2022.2, in *Landbouwleven* van 27 oktober 2022) en moeders vader Wimax stonden beide bij KI Vermeiren, wat aangeeft dat Coenen 2 generaties nodig had om zijn zeugenbestand te transformeren van het klassieke naar het moderne fokwaardepatroon. KI Vansteenlandt heeft deze evolutie niet gemist en lijkt de succesvolle samenwerking met Vermeiren nu uit te breiden met Coenen als bijkomende hofleverancier van hun 'signature' beertype.

Sterke combinatie van prestaties en conformatie

Niet alleen genetisch, maar ook qua exterieur blijft Fidelio indrukwekkend. Coenen slaagt erin om het Belgische conformatietype, waar hij vroeger in uitblonk, te behouden. Dit kan opnieuw een voordeel worden nu de varkensprijzen in een neerwaartse conjunctuur beland zijn. Sommigen suggereren zelfs dat hij robuustheid en uniformiteit heeft toegevoegd, wat zich vertaalt in een sterke en vitale beer. Bovendien scoort Fidelio met 125,4 punten op de kraamstalindex (tabel 1) ruim boven het populatiegemiddelde.

Als kers op de taart werd een halfbroer van Fidelio naar Groot-Brittannië geëxporteerd. Daar maakt een commercieel zeugenhouder, die furore maakt in de aldaar populaire slachtprijskampen, naar volle tevredenheid gebruik van deze genetica om topkarkassen te produceren.

KI Cornette volgt de trend

Ook KI Cornette uit Poperinge ziet het belang van dit moderne fokwaardepatroon en werkt hard aan een beer met een vergelijkbare genetische basis. Zijn beer Erno van het Vogeltje won in het huidige seizoen het Optimal Prime-segment met indrukwekkende fokwaarden: 151 voor groei, 147 voor voederconversie en 121 voor slachtkwaliteit (tabel 1). Erno is een zoon van Berlingo van het Lindenerf, die bekend werd als nestbroer van Bessie van het Lindenerf, Gouden Piétrain-winnaar 2022 (zie *Landbouwleven* van 28, april 2022). Hans Dejonckhere, de fokker van Berlingo, was samen met Luk Vermeiren een pionier van het moderne fokwaardepatroon met groei als zwaartepunt.

Conclusie

Met de overwinning van Fidelio bevestigt KI Vansteenlandt opnieuw hun dominante positie in de moderne Piétrain-fokkerij. Tegelijkertijd toont het aan dat de toekomst ligt bij beren die uitblinken in groei en voederconversie, met een degelijke karkaskwaliteit. Hierbij wordt de Belgische typerende conformatie niet vergeten. De trend is gezet en het wordt interessant om te zien welke fokkers en KI-centra deze aanpak verder zullen perfectioneren.

Jürgen Depuydt (VPF)

Bij Waalse hobbykwekers

Vogelgriep breidt zich uit

In ons land zijn nu al 5 haarden van vogelgriep vastgesteld, allemaal bij hobbyhouders in Wallonië. Ook in de buurlanden Frankrijk, Duitsland en Nederland is vogelgriep opgedoken. In de Verenigde Staten ten slotte werd een nieuwe variant van de vogelgriep vastgesteld.

Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) meldt nieuwe vaststellingen van besmetting met hoogpathogene vogelgriep van het hoogpathogene type H5N1 bij 2 hobbyhouders in de gemeenten Theux en Thimister, allebei in de provincie Luik. Net zoals de 3 eerdere besmettingen, zijn deze nieuwe haarden gelinkt aan het evenement met neerhofdieren dat werd georganiseerd in Battice tussen 16 en 19 januari. De eerste Belgische besmettingen werden eind januari en in de eerste week van februari vastgesteld.

Geen nieuwe veiligheidszones

Het FAVV beheert de 2 nieuwe haarden in Luik op de gebruikelijke manier en geeft aan dat er geen noodzaak is om nieuwe veiligheidszones af te bakenen. Tot en met zondag 16 maart 2025 geldt voorlopig een verbod op voor het verzamelen van pluimvee van hobbyhouders. Het verbod is van toepassing op de soorten kippen, kalkoenen, paret-hoeren, eenden, ganzen, kwartels, fazanten, patrijzen, loopvogels, en duiven anders dan reisduiven van hobbyhouders (dit zijn de zogenaamde pluimveesoorten). Het slaat zowel op de klassieke verzamelingen (prijskampen, tentoonstellingen, beurzen, verkopen...) als op de aanwezigheid van hobbyhouders met deze pluimveesoorten op de publieke (jaar)markten. De vogels van handelaars, ook de niet-pluimveesoorten, vallen niet onder het verzamelverbod.

Meer viruscirculatie bij wilde vogels

Daarnaast lijkt de viruscirculatie bij wilde vogels in ons land te stijgen (vooral aan de kust) en meldt het FAVV dat het aantal meldingen van verdachte sterfte en van nieuwe besmettingen de afgelopen weken is toegenomen.

In ons land is de ophokplicht voor vogels en pluimvee van alle commerciële en in Sanitel geregistreerde pluimveehouderijen terug van kracht. Het voeren en drinken van pluimvee en van in gevangenschap levende vogels moet binnen gebeuren, of alleszins afgeschermd van wilde vogels.

Ook buurlanden getroffen

In de buurlanden Nederland, Frankrijk en Duitsland werd eveneens vogelgriep vastgesteld. In Nederland was dat in Friesland. De besmetting in Duitsland gebeurde in januari in het grensgebied met Nederland. In Frankrijk werden begin dit jaar de eerste uitbraken van vogelgriep gedetecteerd op 2 pluimveebedrijven in Normandië.

Nieuwe stam in de Verenigde Staten

Het Amerikaanse ministerie van Landbouw heeft inmiddels bevestigd dat de D11-stam van het H5N1-vogelgriepvirus voor het eerst is aangetroffen bij runderen in Nevada. Het nationale melktest-

Epidemiologen zijn bezorgd over het feit dat een tweede variant van het vogelgriepvirus erin is geslaagd om van vogels naar runderen over te gaan. Foto: Pixabay

programma, dat de VS lanceerde in december, deed de ontdekking

Een andere stam van het H5N1-virus (genotype B3.13) circuleert al sinds vorig jaar op grote schaal in Amerikaanse veehouderijen, met meer dan 950 geregistreerde infectiegevallen in 16 staten. Verschillende mensen die op deze boerderijen werkten, waren vorig jaar besmet met deze stam en vertoonden lichte symptomen van de ziekte.

Overdracht op mensen

De D11-stam wordt in verband gebracht met een aantal ernstige ziektegevallen bij mensen, waaronder het eerste geregistreerde sterfgeval door vogelgriep bij mensen in de Verenigde Staten begin januari. Tot dan toe was de stam vastgesteld bij wilde vogels en zoogdieren en op pluimveehouderijen. Bij melkkoeien veroorzaakten de 2 virusstammen vergelijkbare symptomen, met koorts, verminderde voeropname, verminderde melkproductie en milde ademhalingsymptomen, aldus een ambtenaar uit Nevada die geïnterviewd werd door het Amerikaanse nieuwsmedium CBS.

Mutatie

Het groeiende aantal zoogdieren dat besmet is met vogelgriep baart experts zorgen. Zij vrezen dat een hoge mate van circulatie de mutatie van het virus in de hand kan werken, waardoor het van mens op mens kan overgaan.

Epidemiologen zijn ook bezorgd over het feit dat een tweede variant van het vogelgriepvirus erin is geslaagd om van vogels naar runderen over te gaan. "Ik heb altijd gedacht dat de transmissie van vogel naar koe een zeer zeldzaam gebeurtenis was. Het lijkt erop dat dit niet het geval is", zei Richard Webby, een influenza-expert in het Saint Jude Children's Research Hospital, tegen persagentschap AP. Mogelijk is het moeilijker dan eerst gedacht om de verdere verspreiding van vogelgriep naar dier en mens te bestrijden.

Deze bezorgdheid wordt versterkt door het gebrek aan communicatie van de federale autoriteiten in de Verenigde Staten, die verschillende epidemiologische rapporten hebben opgeschort sinds Donald Trump aan de macht is.

FVDL/FAVV/THD/Belga